

VINCAS
MYKOLAITIS-
PUTINAS

RAŠTAI

9-ASIS TOMAS

LITERATŪROS KRITIKA,
MENO KULTŪRA

VILNIUS 1999

Turinys

I. Literatūros kritika

Straipsniai	7
Pastabos dėl mūsų eiliavimo	7
Aplink gimtąjį židinį. Pastabos dėl kai kurių mūsų poezijos reiškinių	13
Naujo Parnaso belaukiant	38
Beletristiška kritika	43
Šviesioji. Vaižganto kūryba	48
Kalbos dėsningumas ir jos menas. Kelios pastabos	64
Naujieji Pilėnai Lietuvos gaisre	70
Kur dingo poetas M. Gustaitis?	83
Liudo Vasario draugai ir priešai. Atsakymas kritikams ir nekritikams	87
Dėl manifestų apie runkelius ir žvieglis	106
Ar mūsų literatūra neįdomi?	110
Patriotinės ir politinės mūsų literatūros gairės	119
Lietuvių literatūra 1935 m.	124
Dabartinė lietuvių literatūra	129
Redakcijos žodis	134
„Lietuvos žinios“ ir mūsų literatūra	137
Adomas Jakštas. Poetas ir kritikas intelektualistas	141
1938 metų dailioji proza	153
1938 metų smulkioji beletristika	166
Motiejus Gustaitis. 1927-1942	172
Už ką mes mylime A. Vienuolį	176

Recenzijos	180
Juozas Sakalas ir Dasaitis. Padangėse	179
Jurgis Savickis. Šventadienio sonetai	185
V. Stonis. Ašarėlės. Eilėraščiai	191
Vinco Kudirkos jubiliejinis „Varpas“	202
Alfonso Nowaczyńskiego Karo Dievas	203
A. Vienuolis. Raštai, III knyga	204
Vaižgantas. Jaunam veikėjui. 20 feljetonų	212
Tysliava. Auksu lyta	213
Stasys Santvaras. Minių Mylimoji. Pirmoji dalis: Karalius Lydingas	216
Faustas Kirša. Suverstos vagos	219
Vaidilutė. Tėviškė. Romanas. I dalis	222
V. Dubas. Chateaubriand'as	226
Spaktyva Nr. 1 (4)	228
Mūsų futuristai	229
Antanas Rimonydis. Knyga be vardo	231
Pradai ir žygiai. 1, 2-3 n-riai. 1926 m.	233
Salomėja Nėris. Anksti rytą	234
M. Vaitkus. Tvanas	238
Antanas Venclova. Gatvės švinta	241
Kazys Boruta. Dainos apie svyruojančius gluosnius	243
Antanas Kiliukas. Trupinėliai	244
Petras Vaičiūnas. Nuodėmingas Angelas	246
Kazys Puida. Geležinis vilkas	249
„7 meno dienos“	250
Nauji prof. M. Biržiškos darbai	251
Juozas Eretas. Beethoveno jaunystė	253
Liudas Gira. Žygio godos	254
Jurgis Savickis. Ties aukštu sostu	257
Vydūnas. „Pasaulio gaisras“	260

Juozas Grušas. Ponia Bertulienė	262
Liudas Gira. Paparčio žiedas. Beauštanti aušrelė	266
Liudo Giros Raštai. I tomas. Lyrika	268
Liudas Gira. Amžių žingsniai	269
Liudas Gira. Šilko gijos	273
Salomėja Nėris. Pėdos smėly	276
O. V. de L. Milosz-Milašius. Poemos	280
Monografija apie A. Galdiką	281
Vytautas Sirijos Gira. Golas į ateitį	282
Naujų literatūros vertybių beiėškant	284
Dėl „Lietuvių poezijos antologijos lenkiškai“	290
Naujas Kristijono Donelaičio raštų leidimas	291

II. Meno kultūra

Metinės apžvalgos	302
-------------------------	-----

Mūsų skaitytojams	302
1924 m. literatūros apžvalga	303
Literatūros padėtis Lietuvoj	312

Kultūros gyvenimas Lietuvoje 1926 metais	317
1. Visuomenės nuotaika	317
2. Spauda	319
3. Menininkų gyvenimas	323
4. Literatūra	326
5. Teatras	331
6. Plastika	334

Kultūros gyvenimas Lietuvoje 1927 metais	338
1. Visuomenės nuotaika	338
2. Spauda	341
3. Literatūra	344

4. Teatras ir muzika	346
5. Plastika	348
Kultūros gyvenimas Lietuvoje 1928 m.	349
1. Bendras žvilgsnis	349
2. Spauda	352
3. Literatūra	355
4. Kitos meno šakos	358
1929 metai Lietuvoje	360
Mėnesinė kronika	369
1925	
Lietuvių visuomenė mini Generolo J. Bulotos 70 metų gimimo sukaktuves	369
1926	
„Tuščios pastangos“. P. Vaičiūno 4 veiksmų komedija Valstybės Teatre, kovo mėn. 17 d.	370
Recenzantai supyko!	373
Atgijo Lietuvių dailės draugija	374
Lietuvių dailės parodos	375
Spaudos paroda	375
Įvykiai Valstybės Teatre	376
„Pradai ir žygiai“	377
Lietuvių meno kūrėjų draugijos visuotinis susirinkimas	378
M. K. Čiurlionio galerijoje	379
Meno parodos	380
Mūsų dainos pajėgos	380
Valstybės Teatro direktorius	381

Vinco Krėvės-Mickevičiaus sukaktuvės	381
Valstybės Teatras	382
„Pradai ir žygiai”	383
Literatūros kritikos nauja neąmonė	384
Lietuvių tautos krizės keli bruožai	384
Mūsų dienraščių menkumas	385
Adomo Varno 20 kūrybos metų	386
Lietuvių dailininkų būrelio paroda	387
Nauji kompozitoriaus J. Gruodžio kūriniai	387

1927

Meno taryba	388
PEN klubo skyrius Lietuvoj	389
Valstybės Dramoj	390
Meno gyvenimas	391
Valstybės Operoj	392
Valstybės Drama	392
Meno tarybos posėdy	393
Lietuvių dailės draugijos salone	393
Prie Lietuvos universiteto	393
Meno gyvenimas	394
Meno taryba	395
Valstybės Drama	395
Valstybės Opera	395
Koncertai	396
Adomo Varno kūrinių paroda	397
Gerai lietuviams pažįstamas dailininkas	400
Radijas	401
Muzika	401
Kinas	402
Viešieji meno reikalai	404
„Pradai ir žygiai”	404

Valstybės Drama	405
Valstybės Operoj	406
Koncertai	406
A. Varno kūrinių paroda	406
M. K. Čiurlionio galerijoj	406
Tarptautinėj kilimų parodoj	407
Lietuvių kryžiai	407
Radijas	410
Kinas	411
Meno tarybos memorandumas	412
Valstybės Operoj	413
Baletas	414
Valstybės Drama	414
Mėgėjų trupė	414
Vyrų choro koncertas	415
Vilniaus klausimas dailioj literatūroj	415
Vasaros poilsio mėnesiais	415
Vasaros teatras	416
Valstybės Operoje naujas dirigentas ir režisierius	417
Dainų šventės	417
Tautodailės paroda	418
Lietuvių dailės draugijos salone	418
Valstybės Dramos sezono atidarymas	419
Valstybės Operos sezonas	420
Organizuotas meno gyvenimas	420
Lietuvių dailės draugija	421
A. Šimkūno ir J. Arbitblato paveikslų paroda	422
M. K. Čiurlionio galerija	423
Valstybės Drama	423
Senovės klasikinis teatras	423
Menas akademiškosios jaunuomenės tarpe	423
Valstybės Operoj	424

Valstybės Dramoj	424
K. M. Čapek	425
St. Przybyszewski	425
Literatūros vakarai	426
Valstybės Dramoj	430
Valstybės Operoj	431
Koncertai	431
1928	
A. a. M. Gustaitis	431
1928 metų pradžia	432
Valstybės Drama	433
Baletas	433
Valstybės Drama	434
Valstybės Opera	436
Lietuviškas repertuaras mūsų teatre	436
Valstybės Drama	439
Valstybės Opera	440
Koncertai	440
Vydūno 60 metų amžiaus sukaktuvės	441
Valstybės Opera	442
Valstybės Drama	443
Dailės draugijos salone	443
Meno mokykla	443
Teatras vasaros atostogų metu	444
Lietuviška operetė	444
Valstybės Teatro direktoriumi paskirtas	
p. Jurgis Savickis	445
Antroji visos Lietuvos Dainų šventė	445
Vasaros metu sostinėje	447
Vytauto Bacevičiaus koncertas	447
Paveikslų paroda	448

„Meno kultūra”	449
Valstybės Dramoj	449
Dail. J. Mackevičiaus ir skulpt. J. Zikaro	
paveikslų ir skulptūros paroda	450
Ekilibrisų paroda	451
Menininkų klubas	451
Filharmonijos simfoninis koncertas	452
Iš Teatro gyvenimo	453
A. Vainiūnaitės-Kubertavičienės sukaktuvės	454
M. K. Čiurlionio galerijoje	454
Schuberto sukaktuvės	455
Filharmonijos koncertas	455
Amerikos lietuvių dainininkų koncertas	455
1929	
„Židinio” 50-tasis numeris	456
Humanitarinių mokslų ir literatūros draugijos	
Literatūros skyriaus visuotinis susirinkimas	457
Valstybės Drama	458
Valstybės Opera	459
Romantizmo teismas	459
Apie lietuvių ir slavų liaudies dainas	460
Meno mokykloj riaušės	460
Teatro gyvenime	461
Valstybės Teatro vaidybos studijos III kurso	
mokinių spektaklis	461
Baletas	463
Valstybės Opera ir Drama	464
Lietuvos kompozitorių simfoninis koncertas	464
J. Štarkos vyrų choro koncertas	465
Kanauninko J. Tumo-Vaižganto	
60 metų sukaktuvės	466

K. Šklėriaus ir V. Brazdžiaus meno darbų paroda	466
Valstybės Operos premjera	467
Valstybės Drama	468
Žydų menininkų paroda	469

1930

Valstybės Dramoj	470
Valstybės Opera	472
Mirė Alois Jiràsek	473
Prancūzų grafikos ir knygos meno	
paroda Kauņe	474
Valstybės Drama	474
Koncertai	476
Meno parodos	477
Valstybės Dramos artistas p. J. Petrauskas	479
Klaipėdos konservatorijos orkestras	479
Dainų diena	480
„Vytauto žemė“	481
„Amžių karžygys“,	482
S. Varašiaus paroda	483
Valstybės Operoj	484
„Didysis Vytautas – Karalius“	484
Valstybės Teatre	485
Koncertai	486
Latvių nacionalinė opera Kaune	486
Unė Baye – lietuvaitė	487
Muzikos dalykai Lietuvoje	488

1931

„Sabbatai Cevi“	490
Koncertai	491
Valstybės Drama Rygoj	492

Klaipėdos vokiečių teatras Kaune	493
Valstybės Teatre	494
Iš muzikos gyvenimo	495
Valstybės Opera	495
Baletas	496
A. Galdiko kūrybinių paroda Paryžiuje	496
1932	
Valstybės Drama	497
Valstybės Teatre	498
Valstybės Drama	500
Valstybės Teatre	501
1934	
„Gaisras Lietuvoje“	502
<i>Vanda Zaborskaitė. Paaiškinimai</i>	
Iliustracijų sąrašas	543